

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára: Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Iskolai kántinok.

A hosszantartó hideg tél még a jobb módú felnőttekkel is érezteti sanyarúságait. Nem csak hogy jóval többre kerül a fűtés, hanem jobban kell ruházkodni és táplálkozni is. Mennyivel inkább érzi az a szegény iskolás gyermek kinek néha a nagy hidegben fázva s igen gyakran éhezve kell az iskolába mennie.

A tankötelezettség végrehajtásának egyik nagy akadálya a nép szegénysége, a tankötelesek ruhátlanúsága és az a körülmény, hogy az iskolától távol lakó gyermekek, a kiket szüleik kellő déli eleséggel el nem láthatnak, ezen okból az iskolát nem látogathatják, vagy a mennyiben látogathatják is, a hiányos táplálkozás miatt testileg-lelkileg elernyednek és az oktatási munka rájuk nézve jóformán kárba vész.

A mi a ruhátlanúságot illeti a jótékony társadalom elég bőkezűen járul a szegény gyermekek felruházásához. Az állami iskola tanító testülete minden évben fáradságot nem ismerő buzgósággal törekszik a társadalom részvevő érdeklődését felkölteni, és nem sikertelenül, amint arról a folyó évben is örömmel győződünk meg. A szent-ferencz-rendi tisztelendő nővérek is gyűjtenek minden évben a szegény gyermekek karácsonyfájára. A Salgótarjáni Bányatársulat igazgatósága pedig nagylelkű bőkezűséggel szokott karácsony táján alkalmazottjainak szegényeiről gondoskodni.

Habár minden nyomort enyhíteni nem is képesek, de lehetővé teszik a szegény emberek gyermekeinek az iskolába járhatást.

De nem kevésbé fontos, sőt a tanítási eredmény fokozása, a tanulók testi, lelki fejlődésének előmozdítása, nem különben a szülők és a társadalom érdeklődésének, sőt az iskola iránt való szeretetének felkeltésére alkalmas tevékenység az, ha az iskolát távolabbról látogató szegény gyermekeknek déli étkezéséről az iskola tanító-testülete és helyi felügyelő hatósága gondoskodni tud. Ez irányban igen szép példák állanak előttünk. Budapestén a szegény gyermekek déli étkezéséről gondoskodó egyesület naponta 2720 gyermeket lát el az iskolában meleg étellel; napi kiadása 364.78 korona. A csongrádi állami elemi iskolai gondnokság, a tanító-testület és az ottani társadalom nemes lelkű, vállvetett felbuzdulása és áldozat készsége folytán létre jött szegény-gyermek-konyha igen szép sikereket mutat fel. Még a szomszédos kis Oláh-országban is már néhány év előtt meghonosították az iskolai kántinokat, hogy az iskolától távollakó tanulóknak ne kelljen délben haza menniök. A tanulók részére az iskolában berendezett konyhán főznek s az ebéd ára 10 fillér, szegényeknek 5 fillér. Az ellátás minőség és mennyiség dolgában egyaránt kielégítő s ezek azért tudják ilyen ócsón adni, mert a községek és magánosok jelentékeny összegeket adnak a kántin főtartására. A legújabb kimutatás szerint az egész országban kétszáznegyvenegy iskolának van konyhája s ezek vagyona csaknem százhusz ezer frank. Minden iskolának van czél szerűen berendezett ebédlője, ezeröt száz iskolának szépen gondozott kertje. Erősen hisszük, hogy a mi társadalmunk sem

marad hátra áldozatkészségben, ha az iskolák tanító testületei s azok helyi hatóságainak együttes buzgó munkálkodása kezébe veszi a szegény éhező iskolás gyermekek segélyezési ügyét, hogy az iskolát nagy távolságból látogató szegény vagy általában otthon kellő táplálékban nem részesülő gyermekek déli étkezésben részesíthessenek.

A czél nemes és nemcsak emberbaráti, de tanügyi szempontból is támogatásra érdemes, mert egy részről a tanulók jelentékeny részének lehetővé teszi az iskolába járást, másrésztől a szegényebb gyermekek testi, lelki elernyedésének elejét veszi s így a tanítás munkáját már ezért is eredményesebbé teszi, de nagyfotosságu ezen jótékony intézmény megvalósítása azért is, mert a tanuló ifjuságnak az iskola iránt való szeretetét felkölti és állandóan ápolja és így az iskola mulasztások jelentékeny apadására fog vezetni; de fontos azért is, mert a társadalomnak és a szülőknek egyrésztől meleg érdeklődését, másrészt az iskola iránt való háláját felébreszti s végül a tanító nevelői, oktatói és ezzel általános társadalmi tekintélyét emeli.

Nagyon is elérkezett már annak az ideje, hogy ne csak a tanítótestületek, hanem kiválóan az iskolák helyi hatóságai az egész társadalommal együtt, karöltve figyeljék meg az iskolák beléletét, mert nem elegendő, hogy minden iskolában jól és hazafias lelkesedéssel tanítsanak, hanem hozzá kell járulni minden tényezőnek, hogy az iskolába járó gyermekek az életre kiható nevelésben is részesüljenek, azért elkell háritani minden akadályt, mely e czél elérését akadályozhatná.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGZÁJA.

Egy újabb páringi kirándulás.

A „Siebenbürgischer Karpathenverein” XXIII. évfolyamának évkönyve számára írta: FÜRBER FERENCZ.
A „Siebenbürgischer Karpathenverein” központi választmányának 433/904 számú engedélyével lapunk számára fordította: ROSEHNÁL ANNA.

(Folytatás.)

11 óra lett ezalatt és készülődünk az indulásra, én még előbb egy maszatos növényt akartam kihalászni a tőfenekről, benyultam tehát a vízbe, de mikor már az egész karom is benne volt, nem értem még el és csak a hegymászóból segítségével jutottam hozzá. Roppant csalóka e kristálytisza tavak mélysége, annyira, hogy a partról nem lehet megkülönböztetni, hogy láb vagy métermagasságu-e a víz.

Már indulófelben voltunk, mikor egyszerre csak lassan húzódó ködfelhők jelentek meg a minket körülvevő hegyóriások ormai körül, elfedve a felfelé nyíló kilátást. Egyidejű körülöttünk is képződtek kisebb-nagyobb töleseralaku ködfelhők, lent alig egy-két méter átmérőjű, felfelé erősen kiterjeszkedve, lassanként a völgy felső részét egészen betöltve, csak északra, merre utunk esett hagyva szabad tért. Gyors léptekkel indultunk el tehát a most körülbelül 300 m. hosszú 40—80 m. széles tó mellett, majd balra a többi kisebb tó mellett is

elháladva, a Szeveiu lejtőjén haladva. Sietnünk kellett, mert a látszat után itélve délutánra zivatar volt kiátásban, melyet nem szívesen vártunk volna be itt, ilyen magasban, hol sehol semmi hajlék. Borzadva gondoltam vissza egy pár év előtti Rosilevölgyi kirándulásomra, hol egy hosszantartó zivatar, villámlás, dörgés és jégesővel ért utol minket, melynek teljesen védtelenül voltunk kitéve és csak öt órai gyaloglás után, csurronvíz értünk a zsieczvölgyi barákához. Ugyan ma nem nézett ki ennyire veszedelmesen, de azért mert a kéklő ég csak nagyon kis darabban volt látható, félhetünk, hogy nem e közeledik csak innen nem láthatóan egy zivatar.

Sietve haladtunk lefelé a kőomladékokon, melyek között és alatt, láthatatlan erecskében csörgedez a víz. Még egy sziklás, meredek vízenyős lejtő hol a gyalogfnyó bokrok nagy segítségünkre voltak, jól beléköpaskodhattunk a sikos talajon és lenn voltunk a főkatlan előtt elterülő széles, nagy teraszon, melynek alsó észak felé hajló szélén már egy-két csenevész fenyőfa is látható.

De nem az erdő az, mi most szemeinket mintegy hipnotizálva, lekötve tartja, hanem a hatalmas körülbelül 150 magas vizesés, mely a felső tövölgyből zuhan az alsó teraszra. Zugva szakad le itten mint hatalmas hófóhér vízszalag a tavak lefolyása, leérve nagy robajjal ezer felé loccsan, vizesüpek, pára és hab alakjában. A menydörgésszerű zúgás oly erős, hogy szavainkat a legközelebről sem lehet megérteni. De minek is ide szó? Hisz ugy sem tudják

eléggé méltóan kifejezni a látvány nagyszerűségét! Csak nehezen tudunk megválni e gyönyörű képtől, de még gyakran visszapillantva a zuhatag felhők kétfelől vízére, hogy a természet e nagyszerű színjátékának hatását minél tovább érezzük, aztán folytassuk utunkat a katonai térképen jelölt gyaloguton, mely először kevéssé emelkedik, aztán lassu eséssel, szépen zöldelő havasi legelőkön vezet keresztül a Szeveiusztinához. Nagyon szép látványt nyújt ez az út is, de a nagyszerű vizeses benyomása még annyira üde, gondolatunkat még annyira lekötve tartja, hogy a következő természeti bájok iránt alig van valami érzékünk. Egyszerre csak egy emberi alakot pillantottunk meg az uton, egy csobánt, a ki mint közelebb jutva láttuk, egy képekkel ellátott imakönyvből olvasott, ez is ritka látvány e vidéken, hol a benszüllött lakosság, a román, egyáltalán nem tud még olvasni, írni. Kérdéseinkre elmondta, hogy a Szeveiusztinában lakó Bács juhásza és hogy Nagyszeben vidékéről való, ami magyarázatát adta annak, hogy olvasni is tud.

A szép helyen fekvő Szeveiusztinánál legelőszőr két, patakban mosó, leánytal találkozunk, kiktől friss tejet kértünk, aztán leheveredtünk a fűbe, jó messzire a házaktól, mert habár a nagyszebenvidéki románok, kik már évek óta bérlik e legelőt, ugy külsejük, mint viselkedésükben nagyban különböznek az alacsony műveltségi foknál álló zsieczvölgyi románoktól, lakásuk környékének megközelítése még sem tanácsos egy

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító TEMESVÁRON.
Mag-, növény-, rózsa-, fák-, stb. nagytenyészet.
(Tenyésztőterület: 62 hold = 37 hektár.)

Magvakkból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfákat.**A legszebb fenyőféléket és cserjéket.**

Képletekkel öven ellátott leiró katalógusok ingyen. Postaszállítmányok magvakkal 5 kor. felül bérmentve. Minden szállítmányhoz Mühle tanácsadója a kertműveléshez a legjobb kertészeti kézikönyv, ingyen mellékelteik

Vidéki levél.

Bál Vulkánban.

A Vulkánban létesítendő r. kath. templom javára rendezendő mulatságot hirdető meghívók, nálunk szokatlan díszszel és izléssel kiállítva, már hetek óta felébresztették a közérdeklődést ama nemes mozgalom iránt, mely a Zsilvölgy egyik legkiválóbb fontosságú telepének közönsége körében keletkezett. Helyesen és jól tették az illetők, kiket a közbizalom e kezdeményezés élére állított, hogy amugy melegeben az egész vállalkozásukkal a nagy nyilvánosság elé álltak és részt engedték venni a zászlóbontás után következett első szereplésükben az irántuk és ügyük iránt mindig melegen érdeklődő közönség is. Szébb és kedvesebb alkalmat igazán nem nyújthattak volna, mint a minő mult szombaton e hó 4-én este a mulatságon nyílt. Jótékonyezélu mulatság volt, az igaz, de ha nem tagadhatni is, hogy messzemenő körültekintéssel csináltak a rendező urak propagandát, a jó ügynek, nem kisebb lelkiismerettel gondoskodtak a közönség legkényesebb kívánságai kielégítéséről is.

A mulatság kezdete pont 1/29-re volt kitűzve de már 8 órakor kezdtek szállingózni a vendégek és az igazán elragadóan kicsinosított iskolaterem zsufolásig megtelt, mikor kevéssel 3/49 után a bál védnőknője Pauk Rezsóné urnő Varjassy Béla táncrendező karján harsogó zene mellett bevonult.

A számára fenntartott diszhely előtt Blasehek Aladár v. b. elnök fogadta szép csokorral és rövid üdvözlő beszéddel, melyben a rendezőség háláját és köszönetét tolmácsolta.

Az utána jövő tánczot a védnőknő az elnök karján nyitotta meg, mire csakhamar általánossá vált a táncz, sűrűn keringtek a párok, mik közt ott láttuk Petrozsényből Papp Sándor, Dr. Nesztor Kamill urékat és Erdős László urat, Aninoszáról Froesch Pál urékat, Vulkánból pedig mindenkit, a kit csak a most fénykorát élő influenza odahaza fogva nem tartott.

A mulatság oly szépen indult, a résztvevők száma és tánczoló kedve oly nagy volt, hogy bizony igen helyénvalónak bizonyult a rendezőség óvatossága, midőn a tánczhoz a második iskola-

termet is előkészítette, mert bizony szűk lett csakhamar a hely mindkettőben és ropták a vig csárdást, hévvel lejtették a keringőt kiválgos virradtig, míg a zenészek birták. A fesztelen mindvégig legszebben lezajlott mulatozásnak remek erkölcsi sikerén kívül, nagyon szép anyagi eredménye is volt. A pénztárt 717 kor. 34 fillér bevétellel zárták le, úgy, hogy a tiszta nyereség 550 koronát meghalad.

A nemes cizéla felülfizettek:

Pauk Rezső 100 K.; Blasehek Aladár, Salgótarjáni k. b. r. t. petrozsényi bányagazgatósága 20—20 K. Dr. Gidró Jenő 17 K., Krausz Sándor, Hobboth József, bányatárs. társáda 10—10 K., Andreics János kir. bányatanácsos, Lotter József 8—8 K., Haring Lajos, Heresik József, Dr. Nesztor Kamill, Papp Sándor 7—7 K., Pál Sándor 6 K., Bereczk Ödön, Bernheim Ignác, Budai János, Hajdu László, Huszár Arthur, Huszár Aladár, Löwy Herman, Krausz Péterné, Peccol Anton 5—5 K., Collarini Viktor, Deák András, Kaniok Ferencz, König Ferencz, Krausz Lajos, Lobstein Henrik, Loj János, N. N., Régeni József, Schreiner József, Stuhl Berko, Szőke Ferencz, Todorán György, Dr. Török Mór 4—4 K., Szűgyi András 3.24, Angyal Ferencz, Bács Albert, Bakó Sándor, Bozakovics Ágoston, Burdus Adolf, Czibrik József, Dánes Florián, Dominik Rudolf, Ekkert János, Fitz Ágoston, Gostisa Ferencz, Grausam Károly, Henrich Viktor, Hermann Izidor, Katz Arthur, F. Oellberg Gusztáv, Orbán Dénes, Szilveszter Szilveszter, Tuschák Kálmán, Zupancic Jakob 3—3 K., Angyan József, Bazilly Ernő, Bazilly Mihály, Eisler Ödön, Erdős László, Froesch Pál, Hablicsek Ferencz, Heresik Lipót, Hoffmann Richard, Klimkó Péter, Komlódi Sándor, Lőrincz Imre, Mach Venczel, Marosy Vincze, N. N., Reingeivürz Lipót, Salamon Ignác, Schatzmann Herman, Stanek Felix, Stark János, Suchi Adolf, Varjassy Béla, Vitkay Péter 2—2 K., Bartha Gerő, Boldor Dániel, Budai Ádám, Collarini Ferencz, Dekany Imre, Fitz Otto, Fodor Árpád, Gayer József, Gidray János, Héjas Gyula, Hercz Jenő, Kohn Ferencz, Hornyák Dezső, Imre Károly, Krausz Ferencz, Karda József, Korb József, Kozma András, Loj Rudolf, Maschek József, Miklós Antal, Müller Oszkár, Oprisa Sándor, Pánek Adolf, Richweiss Péter, Salamon Lipót, Sunsek Rezső, Szilágyi Ferencz, Tamburlin Arisztotelesz, Tobiás Márton, Varjassy László, Voin Vidor, Winkler Mihály 1—1 K., Erdély Lajos, Oprah János 0.40 K., Okos Ávrám 0.30 K., Reiman Lázár Bpest 10, Gerbert Albert 5, Ádám Mihály 4, Gajdos Rudolf 4, Hermann Béla Petrozsény 3, Loew József 3, Winkler Elek 3, Schwimer József 2 K. Midőn a rendezőség hálás köszönetet mond a kegyes és jószívű adakozóknak e helyütt akarja a nyilvánosság előtt is kifejezni háláját Andreics János k.

bányatanácsos ur iránt, ki a zenekar és iskolatermek átengedése által, a mulatság sikerét leghathatósabbán elősegítette.

Egy jelen volt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A Petrozsényi Róm. Katolikus Kör saját pénztára javára 1905. évi február 19-én, a Wagner szállóda nagyteremben műsorral egybekötött „zártkörű táncestetélyt” rendez, a Kath. Kör választmányi bizottságából kiküldött rendezőség: Gróf Toldalagi Samu elnök. Kékel Jakab, Hoboth József, Pál Dénes, Grausam Károly, Kodra Gyula alelnökök. Brassai József titkár. Eisler Albert pénztáros. Bránczki János, Bielik Ernő, Bíró János, Farkas Péter, Földessy Ferencz, Gurka Antal, Halászi János, Jekel József, Jubász Albert, Kovács Viktor, Kozsényi Vilmos, Kenczel József, Máté Ignác, Muszer J. Károly, Muntyán Tivadar, Pokorny Oszkár, Podvercek Bertalan, Sárosy József, Skovrán Ákos, Schmidt Péter, Timár István. Belépti-díj: személyenként 1 kor., családjegy (3 tagig) 2 korona. Kezde este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A zenét Péter Károly zenekara szolgáltatja. Jelszó: egyszerűség! Műsor: 1.) Kevlári bucsu. Melodráma Heinétől. Előadja: Kodra Ilona kisasszony, zongorán kíséri: Kodra Olga k. a. 2.) A börtön világából. Irta és felolvassa: Kodra Gyula ur. 3.) Nyitány. Parcival operából. Irta: Wagner R. Harmoniumon előadja: Buda Lajos ur. 4.) Monolog. Előadja Kovács József ur.

— A „petrozsényi takarékpénztár részv. társaság” igazgatósága f. hó 9-én megtartott igazgatósági ülésén Marek Mór igazgatósági tagot vezető igazgatónak, Pick Samu igazgatósági tagot pénztárnoknak és Ullmann Lipót igazgatósági tagot ellenőrnek 3 évre megválasztotta.

— A magyar czimer használata ügyében ujabbán ismét rendeletet adott ki a kereskedelemügyi miniszter. Az 1883. évi XVIII. törvénycikk a magyar állam czimerének használatát kormányhatósági engedélyhez köti. Ez azonban csak olyan czimer használatát tiltja, amelynél a czimer az azt alkalmazó egyén személyével, vagy czígevel összeköttesen áll s az egyén vagy czég minőségének a jelzésére szolgál. Ha ellenben valaki csak a czimert magát készíti, vagy árusítja, vagy pedig ha a czimer csak pusztán ékítményt alkot valamely iparczikken, akkor annak a használatára korlátozás alá nem esik. Nem magyar gyártású iparczikkekre alkalmazni egyáltalában nem szabad, mert a közönséget félre vezetné. Ennek az alapján elrendeli a kereskedelemügyi miniszter, hogy az illető iparczik t ó s á g minden ilyen esetben k u t a s s a az iparczikk

érzékenyebb szagló szervezettel bíró emberi lénynek, a rengeteg marha miatt, melyeket fejéshoz mindig ide felhajtának. Ezen kívül nem volt kedvünk a sztinákat egész rajokban körülvevő légy és szunyogokkal sem közelebbi érintkezésbe lépni, plane most, mikor a legtisztább por és minden egyéb kellemetlen dologtól ment régiókból szállunk alá.

Három kék mázos bögrében hozta a csinos paraszt leány a tejet, mely nagyszertien izlett, élvezése után pedig az időközben hozzánk csatlakozott bácsnak megakartán fizetni, elutasított, hogy ezt csak rendezzük el a kis „Hebe”-vel. Ebben is egy olyan jellemvonás nyilvánul a mit a mi románainknál hasztalan keresnénk.

Ezalatt el is tűnt a völgyekről, a fenyegető kőd és egyetlen kis felhő sem volt látható a kék égen. Kipihenve, jó kedvűen folytattuk utunkat a fiatal luc fenyőerdőn keresztül, mely tarkitva van itt-ott jegenye és veresfenyő és lombos fákkal is. Egy óra alatt elértük a Zsiec-patakot, melynek tulsó partján egy kis emelkedésen vannak a barákák, hol éjszakai pihenőre szándékoztunk térni.

Még Petrozsényből való elindulásunk előtt, írásbeli engedélyt kaptunk a barákák használatára, a kerület fő-erdészétől és habár az erdőőr nem is volt jelen, de felesége készségesen nyitotta fel a vendégek számára fenn tartott két kényelmes ágyval ellátott szobát. Kívánságunkra frissen főtt tejet hozott be, hatalmas fazékban, melynek felét szerencsésen el is költöttük, a maradékot vezetőnknek adtuk, ki jóétvágygyal el is fogyasztotta. Éhségünket csillapítva először is szeges cipőnket cseréltük fel könnyű házi cipővel, amiknek „rucksack”-omból sohasem szabad hiányozniok, aztán leülve az eresz alatti padra, a kilátást néztük meg.

Szép ám bizony itt is. Lábaik előtt zúgva szakadnak a kristálytiszta Zsiec-patak habjai, délre egyenes irányban a Zsiec-folyó felé törve a hatalmas sziklatömbökön át. Könnyű szellő hajlitgatja a fiatal fenyőerdő hajtásait, demelynek halk susogását elnyomja a hegyi patak tompa zúgása; a levegő pompás fenyőillattal van telítve: de — ez a „de” fájdalmasan emlékeztet egy pár itten vígan eltöltött napra, — mert a legközelebbi környezetünk a pusztulás, elmulás képe. A régi faházakat, melyek régebben az erdővágás idejében mozgalmas élet színhelyei voltak, ugyancsak megviselte az idő vas foga. Tetőli korhadtak, a szű szorgalmasan végzi romboló munkáját, eső, hó már beesnek, rövid idő múlva romhalommá dőlnek majd össze a már most is lakhatatlan épületek. Régebbi látogatásaink alkalmával, mikor még Peccol vállalkozó az erdőt vágatta, egészen más képet nyújtott e hely, emberi tevékenység mindenfelé, házakban, udvaron, kertek és réteken, példás rendben minden, természetesen nem feledkezve meg a mindig teli boros pince és kimeríthetetlen tejes kamráról sem. És most minden elvadulva, elkorhadva; eltűntek a vig játékok, mivel az olasz munkások, bár nappal nehéz munkát végeztek, estéjüket eltöltötték a nagy udvaron melyet mi az eresz alól egy pohár bor mellett néztünk végig. Egyszer egy kirándulás alkalmával, melyben több hölgy is részt vett, dacára az 5—6 órai gyaloglásnak a Zsiec-völgyön keresztül, egy kis táncmulatságot is rögtönzöttünk a harmonika hangjai mellett, melyben egy kedves öreg tagtársunk is Tribusz főmérnök, dacára fehér hajának, szintén fáradhatatlanul vett részt.

De maradjunk a jelennél! A hatalmas hegyóriások, a zúgó patak, az árnyas erdők nem mulnak el soha-

sem, még akkor is állani fognak, mikor az emberi kéz mulandó alkotásai réges-régen eltűntek már. Csak az a kár, hogy kivéve a véderdőt a letarolt Zsiec-völgy nem mutatja az új erdőképződésnek azt a fokát, a melyet a kor és talaj kívánni engednének. A legtöbb kárt főleg a legelőkről behatoló marha teszi, mely dús táplálék mellett még védelmet is talál az emberrnyél is magasabb cserjében, a rovarok kintó csipései ellen is; e mellett fiatal fenyők ezreit tapossa el, vagy rugja össze. Én azt hiszem hogy maguk a juhászok terelik őket oda, különösen ha már a rétek kissé le vannak legelve.

A szemlégetések közepette, otthon maradt kedveseink számára szedett virágainkat rendezgettük, közlők, melyek, sajnos már elharvadtak és melyek fejlődésük helyén olyan nagyon szépek, köztük a ritka silene lichenfeldiánát is, el kellett dobnunk, aztán a most már kicsinyre apadt csokrot a vízvezeték lefolyása mellé helyeztük és talán még ma is ott van, mert bizony teljesen megfeledeztünk róla.

Egyszerre hangos kutyaugatás tett figyelmessé egy új jövevényre, Mitulese erdőőrre. Már régen ismerem a kis formátlan emberkét, tévovázó tekintetével és folyton idegesen rángatózó fejével, mint a legsikeresebb medvevadászt, kiről senki sem gondolná, hogy már eddig is 38 darabnak okozta korai halálát e dirmegő-dörmögő veszedelmes vadállatok közül. Mennyi zergét, szarvast és őzet ejtethett el orvadászat közben, erről hallgat a krónika, bizonyosan ő maga sem tudja, mert addig tán számolni sem tud már. Most, rövid idő óta egy erdőőr tiszteletre méltó hivatalát tölti be. Na itt is kecskére bízta a káposztát! (Vége köv.)

származását s ha bebizonyul, hogy a czimert nem hazai gyártású tárgyra alkalmazzák, a kihágási eljárást indítsa meg.

— **A Salgótarjáni Közsébbánya R. T. iparosai** 1905. február 19-én (vasárnap) Petrillán, a Berkovics Dávid-féle vendéglő összes termeiben jótékonycélú zártkörű „tánczestélyt” rendeznek. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona 20 fillér, családjegy (3 személyig) 2 korona 40 fillér. Kezdeté este fél 8 órakor. A tiszta jövedelem az óvoda javára fordítatik. A zenét a hátszegi zenekar szolgáltatja.

— **Jégverem.** Petrozsény községe évek óta törekszik egy jégverem létesítésére, de mind ez ideig nem volt hozzá telke. A képviselőtestület pénz is szavazott meg rá. De ha bár telek most volna, a bemutatott költségvetések szerint oly nagy összegbe kerülne, hogy az előjáróság gazdaságosabbnak találta bérlet útján gondoskodni jégzsükségletéről. A napokban egy szakember — ki érdeklődik a község ügyei iránt s ki szíven hordja a lakosság közegészségi dolgai is — egy praktikus és olcsó tervet mutatott be a község biráinak, melyet, hogy az illetékes faktorok megbíráhassanak az alábbiakban nyilvánossága hozzuk: Homokból vagy kavicsból álló vízáteresztő oly talajjal bíró területen — a kövágóhíd telke éppen megfelelő — kiásandó egy hat méter széles és két-három méter mély ferdealakú gödör, melynek hosszúsága a szükségelt jégmennységtől függ. A gödör feneke 30 cm. vastagon kavicsos, vagy közszenalakkal feltöltendő. Erre 30 cm. vastag szalmaréteg rakandó. A verem oldalait is szalmával kell borítani. Ezután a verem fölé, egymástól 2—3 méter távolságban erős cölöpöket fektetünk és a jég behordása után ezekre erős deszkákat rakunk s ezzel a vermet betakarjuk s reá 5—6 m. magas szalma takarót rakunk s ezzel a vermet befedjük. A bejárat 0.9 m. szélesre és 1.8 m. magasra kell készíteni és kettős ajtóval ellátni és közeit szalmazsákkal kitömni. A kettős ajtó azért szükséges, hogy a nyári meleg levegő a verembe ne hatolhasson. Egyszerűbben csakugyan nem lehetne jégvermet csinálni A hozzáértők mondanak véleményyt.

— **Salamoni ítélet.** Még mindig vannak böcs Salamónok, akiknek ítélete bámulatba tudja ejteni a világot. A legujabb Salamoni ítéletről éppen most értesülünk: Lupény egyik koresmájában két vigéc az orosz-japán háborúról vitatkozott. Az egyik az oroszoknak, a másik a japánoknak fogta pártját, mert szóval egyik sem tudta meggyőzni a másikat, a sörös kancsokra bízta az ügy eldöntését. Mire jól elverték egymást, s azután a háborús felek a bíró elé kerültek. Ítéletet azonban nem mondhattak ügyükben az igazságos bíró, mert nem lehet tudni — így szól az indoklás — hogy a japán vagy oroszpartí vigécnek volt-e igaza? A tárgyalást hát elnapolták az orosz-japán háború befejezéseig. Nem is tanácsos ott ez ügyben állást foglalni, mert ott még az asszonyok is két táborra oszolva harcolnak.

— **A magyar birodalom** polgári népessége 1904. év végén volt: 20.104.000 lélek; melyből az anyaország népessége: 17.570.000, a társországoké: 2.534.000 lélek. Az elmúlt évben 235.016 lélekkel több született mint a mennyi meghalt. Legnagyobb a szaporulat, a magyarok által lakott vidékeken.

— **Miből lett az asszony?** Egy indiai legenda meséli, hogy mikor Vulkán, a mindenség alkotója a nőt akarta megteremteni, azt vette észre, hogy a rendelkezésre álló anyagot már mind fölhasználta a férfi megteremtésére. Mit tegyen hát? Kösön vett a kígyó mozgását, a kuszó növények simulékonyságát, a fűszálak hajlékonyságát, a nád karcosságát, a virágok borsónyát, a levél könnyedségét, a gazella nézését, a napsugár ragyogását, a felhők könnyeit, a szél állhatatlanságát, a pehely lágyágát, a méz édességét, a tigris kegyetlenségét, a lüz emésztő hévét, a jég dermedő fagyát, a szarka fecsegését — és ezekből gyúrta össze az első nőt!

— **A cake-walk.** Néha egy-egy pillanatra, fiatall és bolondl válik ez a vén világ. Persze, úgy mint az öreg ember; ha meg bolondul, hát nagyon megbolondul; úgy ez a vén golyobis is, ha jó kedve támad, csillagokat rug és bukfeneket hány. Elcsöndesednek a nagy társadalmi harcok, a lappangó gyűlölet véres csatakiáltásai és a farsangi dob hangja zendül át a világon. Ezekben a pillanatokban — sajnos, ritkán fordulnak elő — az emberek elfelejtkeznek szitkozódni és nagyokat kurjongatva, himbálják tagjaikat valami sajátos muzsiká ritmusára. Más szóval, tánczok jönnek divatba ilyenkor. Most két éve is veszedelmesen hőmpölygött felénk Párisból mint a nyilvános bálok elfogadott táncz faja a cake-walk, és szedte áldozat

ait a józan emberiségből; kezdte a vigszínház, hol Varsányi Irén meg Tanay jártak estéről-estére, s eljutott egész Petrozsényig. A táncz valahonnan a Kornó-államból származik, a jelenség ellenben a civilizált világból. Valahol Tinbuktuban egy európai divat szerint feüllőzködött nigger-társaság próbálhatta egyszer eltánczolni a francia négyest — és így született meg a cake-walk. Stilszerűen úgy kellene öltözködni ehhez a tánczhoz, mint a hogyan a niggerek öltözködnek európai divat szerint: a férfi frakkban, fehér nyekkendővel, de elfelejt . . . hogy is mondjam, nadrágot huzni; a nő kivágott selyem ruhában, de cipellő nélkül, képzeljek el, a mint egy szép asszony kidüllesztí a mellét, hátra szegi a vállát, guggolásra hajlja be derekát és térdeit, azután mint hízkelő, doromboló czicza, kezd keringeni, lejteti, előbb lassan, majd mind tüzeesebben, a lábakat mind magasabbra dobálva egy ur körül, a ki szintén lefelé guggol és fölfelé rugdoldzik. Ebből a furcsaságból pedig — akár hiszik, akár nem — igen kellemes, sőt ingerlő látványosság származik. Maga a jelenség, tudniillik az, hogy a nigger táncz miképpen lett európai divattá esodáltság bár, de nem érthetetlen dolog. A mi tuezivilizált civilizációnk néha raun önönmagára és tetszeleg abban a bizonyos ideálban, hogy valami bárbar, sőt vadsozkásra úti a bonton pecsétjét. Olyan féle dolog, mint a mikor az ember sok ludmáj pástétom és kaviár után — hagymára kap étvágyot.

Néhány évvel ezelőtt sir Roger Coverlay angol hajós kapitány matrozainak táncza viharzott végig Európán és a kapcsolt világreszeken.

Akkoriban műveletlen embernek ítélték azt, aki a a táncztermek tükörsima parketjén nem tudta Sir Roger zenéjére összerugdosni. Ezt követte a cake-walk. Még a mult nyáron is a Quarnero fűrdő helyein ha táncmulatságról volt szó, ez a táncz mindig szoba került. Volt ott két amerikai gyönyűrtő leány a kik mindig erről beszéltek. Az amerikai lányok életében rendkívül nagy szerepet játszik a táncz. Kora gyermekesüktől kezdve tánczolnak és a táncz tudománya egész műveltségük talpköve. Az irodalomhoz és a művészethez alig konyitanak. De nincs olyan táncz lépés, a melylyel az európai gentlemaneket, a kik bizony tökéletlenek ezen a téren, zavarba ne tudnák hozni. Ők táncz útján társalognak, flörtelnek, szórakoznak és dolgoznak. Mi meg nevét se hallottuk a cake-walknak. Ők már tánczoltak is, de — és ez az érdekes dolog — csak zárt ajtókt mögött egymás között. Férfi embernek tilos volt a belépés. Pedig bizony az a táncz, a melyet amerikai lányok röstelnek férfiak előtt eljánni az abszolút tisztességtelen táncz kellene, hogy legyen.

Már le is tűnt talán még az emlékezetből is. Nem sokáig tartott, elmúlt az is mint a tavalyi hó és ott vesztegel az éji homályban. A finom bájos előkelő tánczok évszázadokig élnek, az exotikus bizarrságok éppen olyan gyorsan tűnnek el, mint a milyen gyorsan jönnek divatba.

— **A tengeri szörnyeteg.** Giard. francia természet-tudós még a nyáron bejelentette a párisi tudományos akadémiának, hogy az a tengeri szörnyeteg, melyet eddig csupán a hajósok képzeletében és a mondavilágban létezőnek tartottak, valóságos létezik. Ez állításának bizonyosságául azt a jelentést terjesztette elő, melyet Jonqueres tengernagy kapott a Décidé névű hajó parancsnoktól tisztjétől. E szerint a tengeri kígyót Indo-Chinában, a d'Along tengeröbölben vették észre a mult év február 25-én. Harminez méter hosszú, feketebőrű, pikkelyekkel borított, hullámos testű állat volt, mely bámulatos gyorsasággal uszott. Megjelenése a hajósoknak oly gyors és váratlan volt, hogy fényképező készüléket hiába irányoztak feléje. A Revue des Idées szerkesztője nem elégedvén meg e szűkszavú jelentéssel, az említett hajó személyzetét személyesen kereste föl s ekkor az egyik hajós a következőket mondta el a rejtelmes szörnyetegről: „Éppen a Décidé hajó földézetén voltam, mikor a szóban levő állatot észrevettük. Én magam előbb egy, majd más részt láttam kiemelkedni a vízből, két kup, két gömbölyű süveg alakjában, mely két méter átmérőjének látszott. Az állat egész szélessége, a hajlása után itélve, három méter lehetett. A szörnyeteg körülbelül százötven méter távolságra uszott a hajótól. Barnás s-ine után sziklának gondoltam volna, ha nem tudom egész biztosan, hogy azon a helyen a hol hajóztunk, nincs szikla. Azután azt hittem hogy óriási teknősbéka, de a második süveg megjelenése és a hullámos mozgás meggyőzött róla, hogy ez a foltéves alaptalan. Mikor vagy negyven méternyire voltunk az állattól, párolgó vizsugarat láttam a víz fölé emelkedni, kettős hullám kíséretében.

Mikor még közelebb jutottunk hozzá, egy percre az egész testet láthattuk. sőt keresztvezén az utunkat, a fejét is egész pontosan. Az állat hossza legkevesebb husz méter. A jelenet, mialatt az állatot láthattuk, alig három percig tartott. Delután két óra tájban vettük észre: a tenger csöndes volt.” Ebben az előadásban a Décidé hajó összes személyzete megegyezett, kétség tehát nem férhet hozzá. De nemcsak e hajó matrozai, más tengerészek is konstatálták a tengeri kígyó létezését. Így a glocesteri öbölben egy halász látta a tengeri kígyót. Az Egyesült-Államokban, a nohau tengerparton egy sétáló ur, aki messzelátó, pikkelyes állatot látott uszni a vízben. Egy másik a cap Saint Hunenál látott hasonló feketebőrű, kígyóhoz hasonló állatot: a feje körülbelül akkora volt, mint a lóé, de egyébként kígyófej volt. A szejmet nem lehetett megkülönböztetni. Ferry kapitány a Molde kikötőnél tengeri kígyót látott, melynek a feje a lóhoz hasonlított. Szürke színű volt, nagy barna szájjal és fekete szemekkel; a nyaka alatt hullámos sörénye volt. Egéde is emlit második grönlandi utjából egy roppant nagy fülekké bíró, uszószerű nyak nélkül való, kígyószerű szörnyet. Van leírás, mely szerint a tengeri kígyó 24 láb hosszú és 14 láb átmérőjű, s a fejétől a lábáig érő hosszú bozontos sörénye van. Ez a sörény éjszakánként világít. Uszószerű nyakát öt-hat láb hosszúak. Ezek az állítások azonban alig érdemelnek hitelt; ellenben a francia hajó személyzetének az előadása nem nélkülözi a teljes szavahihetőséget. A francia természetbuvárok nagy buzgalommal tanulmányozzák a kérdést s nem lehetetlen, hogy pár év múlva ez a tengeri kígyó is kinövi magát — tengeri kígyóvá.

CSARNOK.

A hitelezők bálja.

A minap a következő meghívást kaptam:

A szerkesztő ur személye iránt érdeklődők bizottsága tisztelettel meghívja a február hó 10-én a Wagner-féle szálloda termében tartandó táncmulatságra.

Nem tudom elgondolni, hogy vajon kitől kaphattam ezt a meghívót? Hát olyan sokan érdeklődnek az én személyem iránt, hogy bizottságot választottak és bált rendeznek a tiszteletemre? Eleintén azt gondoltam, hogy talán egy hölgy érdeklődik irántam, aki ily módon akar rávenni arra, hogy elmenjek ebbe a bálba, a melyen megismerkedhetek velem.

Mivel a különös meghívó nagyon kíváncsivá tett, az este el is mentem a „Wagnerbe”. A nagyterembe lépve azt láttam, hogy elég sok vendég gyülekezett össze a tiszteletemre. De a vendégek mind ismeretlenek voltak. A hölgyek meg valósággal megleptek. Mindannyian rendkívül elegánsak voltak, de szépet nem láttam közöttük egyetlen egyet sem. Volt közöttük szőke, barna, fekete- és vörös haju, de szép nem volt egyetlen egy se, — sőt az öregek túlnyomó többségben voltak. Ez a társaság igazán nagyon különös volt s most már még jobban érdeklődtem az iránt, hogy engem vajon ki boldondithatott ide.

Egyszerre csak valaki karon fogott és így szólt hozzám:

— Rendkívül örvendek, hogy önt itt láthatom s ha megengedi, azonnal bemutatom néhány hölgynek.

Az, aki megszólított, tökéletes gentleman volt; a frakja gomblyukába pompás orchidea volt dugva, az inge meg valóságos remekmű volt. De bármily előkelően is volt öltözve, azonnal felismertem benne régi felhőnemű-szállítót. A találkozásnak természetesen nem nagyon örültem, mert nem fizettem neki soha egy vekerlét sem. Mindazáltal igyekeztemmegőrizni a hidevéretem, s így szóltam hozzá:

— Köszönöm, — nem óhajtom, hogy ezeknek a hölgyeknek bemutasson; hanem, ha megtudja mondani, hogy ki volt az a hitvány ember, aki engem ide boldondított, — nagyon lekötölezz vele.

A felhőnemű-szállító megütődve válaszolt:

— Talán nincs igaza önnek . . .

— Semmi esetre sincs igaza, — szólt közbe valaki mély hangon.

Hátra fordulok s kit látok? A szabómat, a kinek nem fizettem a boldogult Bánffy miniszterelnöksége óta.

Most már láttam, hogy farkasverembe kerültem, fölismertem a cipészemet, a kalaposomat, az ékszerészemet, — egy szóval összes hitelezőimet.

És ezek egyszerre mindannyian körülvettek! Mit csinálnak? Keresztül törjek rajtuk és meneküljek? Nagyon sokan voltak nem birtam volna velük.

A szabóm egész beszédet intézett hozzám:

— Uram, — apáinknak jobb dolguk volt, mint nekünk. A mi apáink az ön apáit, ha nem fizettek, egy-

szerüen becsukatták az adósok börtönébe. Ma már, sajnos, nincsenek börtönök az adósok számára, — talán azért, mert akkor senki sem járna szabadon. Azt hiszem, ön elismeri, hogy nem nagyon zaklattuk önt az adósságai miatt? Mert mi modern emberek vagyunk. S éppen azért alakítottuk a Modern Hitelezők Egyesületét. Szövegünk nem bántja a rosszul fizető adósokat, — egy bizonyos életkorig. De ekkor már megköveteljük, hogy mi reánk is gondoljanak. S hogy azt megtehessek, gondoskodtunk arról is, hogy fizetni tudjanak. Ezért hívtuk ma ide önt is. Kérem nézzen körül. Ezek a hölgyek mind vagy özvegyek, vagy elváltak, vagy pedig még leányok, — de abban mindannyian egyformák, hogy férjhez akarnak menni s van hozományuk. Válasszon közülük S hogy a választás könnyebb legyen, még azt is eláruljuk, hogy minden hölgynek annyi ezer koronája van, a hány viragszál a kebelén. Nezze csak azt a molle szőke hölgyet, tizenkilenc virágot olvashat meg a kebelén, — tehát elég szép summácska. És hozzá még elég türelem is, — gondolja meg tehát a dolgot. S ha rászánta magát, azonnal bemutatjuk s egy félóra mulva együtt vacsorázhatik vele valamelyik benyilóban.

Mintha mindezt csak álmodtam volna; Nem is tudom, hogyan történt, csak azt tudom, hogy két hölgygel ültem le vacsorázni. Az egyik tizenkilenc virágos hölgy volt, a másik pedig egy nagy barna, a kinek a mellett még több virág díszítette. A mikor egy kissé már becsiptem, legjobban szerettem volna mind a kettőt nőül venni, de hogy megfontolás után szabadon választhassak a kettő közül, mind a kettőnek udvaroltam, még pedig egyformán mindkettőnek. És éppen ez mentett meg, — mert a két hölgy e miatt féltékeny lett s összeveszett, engem pedig ott hagyott a faképnél, — miután mind a kettő kijelentette, hogy engem nem tart komoly embernek s nem hajlandó velem tovább foglalkozni.

Hanem engem ugyan hívhat ezután bárki akármiféle bálba! Minden este ithon maradok s már nyolc órákor lefekszem. A Modern Hitelezők Egyesülete pedig gondoljon ki valami okosabb eszközt arra, hogy a pénzéhez juthasson.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Főmunkatárs: Fekete József.

HIRDETÉSEK:

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad
e lap kiadóhivatala.

Eladó ház és háztelek.

Lupény községben a Főuton, az állomással szemben, egy szilárd anyagból épült ház, jelenleg koresma üzlet, és ugyanott egy építési telek, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebbet:

Marek Mór-nál
Petrozsény.

Kiadó lakás.

A volt Héjas-féle házban két lakás, szoba konyha és kamrából álló, külön bejáratú kiadó.

Értekezhetni:

Dr. Csatt ural
Petrozsény.

ELADÓ.

Petrozsényben a „Malea“-utcában egy több szobából, konyha, kamra, kert és melléképületekből álló lakás örök áron eladó.

Értekezhetni lehet:

Üzv. Horváth Jánosnéval,
Petrillán.

!!PÁRTOLJUK A MAGYART!!

Legfinomabb kivitelű igen czélszerű
villanyvilágításu

zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom u.
tájtékpipa kínai ezüsfogalattal 1
hozzávaló pipaszár 1 czélszerű
dohányzacskó 1 gyufatartó 1
tájték szivarszópóka 1 szivartárcza
1 házi pipa szárral együtt 1 tájték
szivarszópóka 1 szivarvágó 1 szivarhamutartó 10 darab összesen.

4 és fél kilo körülbelül 50 drb.
különféle illatu finom pipere

szappan csak 5 Kor.

svegyünk csakis Magyarországon

Egy nagy amerikai gyár tönkrejutása folytán azon helyzetbe jutottam, hogy az alant felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat mélyen leszállított áron potom 6 frt. 40 kr-ért szállíthatom bárkinek és pedig:

- 6 drb. amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével
- 6 drb. amer. szab. ezüst evővilla egy darabból
- 6 drb. amer. szabad. ezüst evőkanál
- 12 drb. amer. szabad ezüst kávéskanál
- 1 darab amerikai szabad. ezüst leves meritókanál
- 1 darab. amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál
- 6 darab angol „Viktoria“ pohártálcza
- 1 darab remek asztali gyertyatartó

40 dab összesen csak 6 frt. 40 kr.-ért ezen tárgyak ez előtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett
NEUMANN JÓZSEF-nél

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és
1 darab szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott fazék és 6
darab lábas különbözö nagyságuk csak

5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

két évi jótállás mellett

csak 5 korona.